

Témy doktorandského štúdia pre akademický rok 2022/2023

študijný odbor umenie

študijný program výtvarné umenie

Farebné analógové pozitívne fotografické procesy na priehľadnej podložke do 90. rokov 20. storočia. Výskum, identifikácia, konzervovanie a reštaurovanie

/špecializácia reštaurátorská tvorba/

školiťel': Mgr. art. Janka Blaško Križanová, ArtD.
školiťel'-konzultant: doc. Mgr. Katarína Beňová, PhD.
forma štúdia: denná

Doktorandská práca predstaví rôzne analógové procesy, ktoré spája to, že sú farebnými pozitívami na priehľadnej podložke. Zameria sa na výskum, identifikáciu, konzervovanie a reštaurovanie v rámci čoho popíše a vzájomne porovná farebné pozitívne fotografické procesy na priehľadných podložkách, či je to už sklo, zvitkový film alebo celulózové filmové listy. Zmapuje výskyt daných pozitívnych fotografických procesov v muzeálnych a galerijných zbierkach na Slovensku a v susedných krajinách (Rakúsko, Maďarsko a Česká republika). Súčasťou práce bude aj rešerš dostupnej cudzojazyčnej literatúry, ktorá dokumentuje počiatky svetovej farebnej fotografie už od druhej polovice 19. storočia.

Autorská textília v digitálnej dobe

/špecializácia dizajn/

školiťel': doc. M.A. Blanka Cepková
školiťel'-konzultant: Mgr. Mária Beňačková Rišková
forma štúdia: denná

Doktorandská práca by mala odpovedať na súčasné problémy postavenia umeleckej textílie v spoločnosti a poukázať na možnosti jej uplatnenia v interiéri. Ako tvoriť autorskú textíliu pre konkrétny priestor? Aké sú možnosti tvorcu, aké formy spolupráce s inými odbormi si vyžaduje jeho práca. Aké sú tvorivé platformy pre túto spoluprácu? Kreativne centrá, možnosti prezentácie, propagácie. Aké zručnosti sú potrebné pre súčasného tvorcu? Digitálne remeslo - tradičné remeslo? Praktická časť dizertačnej práce ponúka priestor pre autorský prístup študenta k téme, možnosť opierať sa o výskum v teoretickej časti a zároveň implementovať skúsenosti z praxe do teoretického výskumu.

World-building. Re-reprezentácie a modely sveta v digitálnom prostredí

/špecializácia výtvarné umenie/

školiťel': doc. Mgr. art. András Cséfalvay, ArtD.
školiťel'-konzultant: Mgr. Matej Novotný, PhD.
forma štúdia: denná

Cieľom práce je skúmať spôsoby reprezentácie sveta v digitálnom prostredí. V aplikovaných digitálnych umeniach sa často vytvárajú nové svety, vo výskumoch prírodných ale aj humanitných vied sa tvoria modely, skratky pomocou digitálnych technológií. Práca má ambíciu porovnávať rôzne prístupy tvorby modelov, zároveň nájsť možné aplikácie skúmaných postupov pri tvorbe výtvarných a dizajnerských výstupov.

Performativita tela v súčasnom umení

/špecializácia výtvarné umenie/

školiťel': prof. Mgr. Anton Čierny
školiťel'-konzultant: Mgr. art. Juraj Korec, ArtD.
forma štúdia: denná

Telo ako médium vyjadrenia autorskej myšlienky kontextuje nielen priestor výtvarného umenia, ale aj iné druhy umenia (súčasný tanec, divadlo, poézia..). Spolu vytvárajú multi-druhovú základňu s množstvom výrazových prostriedkov, ktoré sú súčasnými performermi a performenkami slobodne využívané bez zvyrazňovania týchto druhových hraníc.

Minimálny priestor na život

/špecializácia dizajn/

školiťel': doc. Mgr. Miroslav Debnár
školiťel' konzultant: prof. Ing. arch. akad. arch. Ivan Petelen, PhD.
forma štúdia: externá

Aktuálna ekonomicko-ekologická situácia je priaznivo naklonená všetkým riešeniam, ktoré aspoň z časti prinášajú eliminovanie negatívnych dopadov na rôzne ekosystémy. Jedným z úspešných riešení je predovšetkým minimalizovanie. Minimalizovanie vyrobených materiálov, minimalizovanie vytvorených odpadov, minimalizovanie potrieb človeka. Toto riešenie už pomaly začína prechádzať aj do architektúry a celkového bývania človeka. Zatiaľ sa však nenaplnil plný potenciál aplikovania zmeny pohľadu na bývanie, v kontexte minimálneho bývania. Tým sa vytvára príležitosť pre dizajnéra v hľadaní nových, minimálnych foriem a spôsobov bývania, celoročného ako aj dočasného.

Václav Kautman - život a dielo s presahom na súčasný dizajn

/špecializácia dizajn/

školiťel': doc. Mgr. Miroslav Debnár
školiťel' konzultant: prof. PhDr. Zdenko Kolesár, PhD.
forma štúdia: externá

Cieľom písomnej časti dizertačnej práce je zhrnúť a zhodnotiť tvorbu dizajnéra, výtvarníka a pedagóga Václava Kautmana, ktorý ako prvý presadzoval koncepciu výučby dizajnu na Vysoké škole výtvarných umení v Bratislave ako samostatného študijného odboru. Na ním založenom oddelení a neskôr Katedre dizajnu absolvovali viaceré popredné osobnosti tohto oboru, ktoré mali zásadný vplyv na ďalší vývoj a smerovanie dizajnu na Slovensku. Nakoľko dodnes nebolo publikované súhrnné dielo o jeho živote a tvorbe, výskum by mal zmapovať jeho život od formovania názorov mladého výtvarníka, ktorý cez úctu k remeslu a vzťah k materiálu - drevu, našiel cestu k práci dizajnéra. Zároveň by sa mal sústrediť aj na jeho pedagogickú činnosť a voľnú tvorbu, ktorá je s jeho dielom neodmysliteľne spätá. Princípy a postupy presadzované a používané Václavom Kautmanom nestrácajú nič zo svojej aktuálnosti ani z pohľadu súčasného dizajnu. Praktickým výstupom dizertačnej práce vychádzajú z teoretickej práce mali byť aj dizajnérske produkty vychádzajúce zo zásad a princípov tvorby Václava Kautmana, t.j. úcta k materiálu, rešpektovanie technológii v prepojení s dizajnom.

Obraz ako proces v čase

/špecializácia výtvarné umenie/

Školiteľ: doc. Mgr. art. Jana Hojstričová, ArtD.
školiť-konzultant: Mgr. Beáta Jablonská, PhD.
forma štúdia: denná / externá

Cieľom umeleckého výskumu „Obraz ako proces v čase“ je skúmať premeny obrazu, v sústredení sa na fotografický proces, alebo postupy a metódy vlastnej širokej škály médií. Od rámcovania náhodného pohľadu, ktorý sa v procese času a v transformovaní sa do rôznych mediálnych podôb mení v konečný obraz. Umelecký výskum by mal byť podporený vlastnou teoretickou reflexiou v dialógu s dejinami umenia a štúdiami vizuálnej kultúry.

De-konštrukcia a re-interpretácia obrazu

/špecializácia výtvarné umenie/

Školiteľ: doc. Mgr. art. Jana Hojstričová, ArtD.
školiť-konzultant: prof. Ing. arch. Monika Mitášová, PhD.
forma štúdia: denná / externá

Práca sa bude zaoberať zobrazeniami založenými na nájdených, de-komponovaných segmentoch vyňatých z filmových, fotografických, printových a počítačových obrazov, ktoré hrali úlohu marginálnych, druhoradých vizuálnych záznamov „bočných pohľadov“, „postranného“ či „periférneho“ videnia. Sústredí sa na ich znovuzapojenie do nových obrazových radov, sérií a rovín. Predmetom výskumu budú stratégie a postupy de-komponovania, de-konštrukcie a re-interpretácie zobrazeného.

Sklo ako médium v postmediálnej dobe (Nové tendencie v súčasnej sklárskej tvorbe)

/špecializácia výtvarné umenie/

Školiteľ: doc. Mgr. art. Patrik Illo
školiť-konzultant: Mgr. Naďa Kančevová, PhD.
forma štúdia: denná / externá

Sklo ako umelecké médium dnes nachádza uplatnenie v pomerne širokom kreatívnom priestore: od dizajnu, cez úžitkové umenie až po tzv. voľnú tvorbu. Za zjednocujúci prvok súčasných heterogénnych tendencií spadajúcich do kategórie označovanej ako „umelecké sklo“ sa tradične považuje samotný materiál – sklo ako technológia s určitými vopred danými možnosťami.

V posledných rokoch sa však objavuje čoraz viac autorov (najmä medzi mladšou generáciou), ktorým sa zaužívané prístupy (optické sklo, tavená plastika a pod.) už javia vyčerpané a ktorí hľadajú nové možnosti umeleckého vyjadrenia. Charakteristickým znakom týchto tendencií je rezignácia na mediálnu čistotu, resp. kombinovanie skla s inými viac alebo menej „ušľachtilými“ materiálmi. Ďalším prúdom v médiu súčasného skla je určité „estetizovanie technológie“, v zmysle chápania technológie ako estetickú a ideovú kvalitu diela. Nejde pritom o tradičné technologické postupy, ale o hľadanie akýchsi inakostí a zaujímavostí, kde najdôležitejším momentom tvorby sa stáva procesualnosť a experiment. Téma dizertačnej práce reaguje na aktuálne posuny v chápaní skla ako vizuálneho média v súčasnosti. Jej cieľom by mala byť snaha o nové uchopenie/zadefinovanie tohto média

v oblasti súčasného dizajnu a umenia, ktoré aktuálne prechádzajú fázou hľadania nových tvorivých prístupov.

Vizuálne umenie v zajatí národa

/špecializácia výtvarné umenie/

školiťel: prof. Róbert Jančovič, akad. mal.
školiťel-konzultant: doc. Mgr. Daniel Grúň, PhD.
forma štúdia: denná

Ako slúži umenie národu? Téma sa zameriava na pôsobenie nacionalizmu a nacionalistických tendencií na výtvarné umenie na Slovensku. Očakáva sa skúmanie prameňov a kontextov od neskorého 19. storočia po súčasnosť, pretože neustále sa meniace prostredie a geopolitické pomery vplývajú a stále vplývajú ako na národy, tak na formy nacionalizmu, a logicky aj na výtvarné umenie. Pronárodné a nacionalistické umenie a jeho premeny, vplyv na spoločnosť, ale naopak aj spätná väzba v podobe „podvrátných“ umelcov a umelkýň – tieto a ďalšie iné prvky bude objasňovať a skúmať doktorand*ka počas svojho štúdia.

Objekt v krajine, krajina ako súčasť objektu

/špecializácia výtvarné umenie/

školiťel: prof. Mgr. art. Patrik Kovačovský
školiťel-konzultant: Mgr. Ján Kralovič, PhD.
forma štúdia: denná / externá

Téma je determinovaná výskumom v rámci vizuálneho umeleckého výstupu „Objektu“, ktorý je výsledkom ľudského konania (ľudského umu a práce) a zároveň sa stáva súčasťou sveta: krajiny či prírody. Zámerom práce bude hľadať dôsledky objektov, t. j. čo objekty hovoria o sebe a svete, čoho sú výsledkom, ale i to aké dôsledky prinášajú. A to hlavne v kontexte ľudskej práce a jej dopadov a dosahov na prírodné prostredie, krehkú ekologickú rovnováhu. Umelecké objekty sú špecifickými objektami. Sú nástrojom, akým sa veci ukazujú subjektu ako niečo, čo prekračuje hranice materiálového objektu a označuje aj čosi iné v procese semiózy. Cieľom práce je vytvoriť objekty, ktoré napriek autorskej, osobnej rovine reflektujú širšie spoločenské a environmentálne témy a zároveň do krajiny vstupujú a stávajú sa súčasťou prostredia. Môže tak ísť aj o objekty diela, ktoré sú na jednej strane funkčné a na druhej si vyžadujú nazeranie ako znaky reprezentujúce širšie významy. Doktorandská práca je snahou vizualizovať politický, sociálny, environmentálny názor ako aj silnú intuitívnu rovinu myslenia. Je dôležité, aby si doktorand tému vyprofiloval na konkrétny problém a sústredil sa na jeden z problémových okruhov.

Výskum možností výtvarnej integrácie umeleckého diela

/špecializácia reštaurátorská tvorba/

školiťel': prof. Boris Kvasnica, akad. mal.

školiťel'-konzultant:

forma štúdia: externá

Problematika špecifikácie techník retuše a jej realizácia pod výtvarným a technologickým vplyvom výstavby reštaurovaných diel. Metodika estetického celistvého integrovania diel retušou na materiálovej podstate rôznych nosičov papier, fotografia, plátno, drevo, kov, kameň ako tradičných materiálov- retušou. Alternatívy vývoja súčasných technológií pri retušovaní súčasných novodobých nosičov používaných hlavne v druhej polovici 20.storočia. Výskum metodiky scelenia retušou, typy retuší, techniky prevedenia a aplikačné metódy.

Techniky realizácie finálnej fázy reštaurátorskej realizácie retušou. Vplyv výtvarnej a technologickej výstavby reštaurovaných diel na spôsob realizácie retuše. Metodológia a metódy estetického integrovania diel na rôznych druhoch nosičov – retušou. Použitie inovatívnych metód a technologických postupov pre minimalizáciu invazívnych zásahov do reštaurovaného diela s dôrazom pre zachovanie jeho autentickej kvality. Implementácia výsledkov výskumu do edukačného procesu Katedry reštaurovania a možnosti participácie pri vytváraní študijných materiálov pre Katedru reštaurovania.

Vývoj metodiky výskumu v oblasti využitia obrazovej analýzy pri štúdiu materiálov objektov kultúrneho dedičstva

/špecializácia reštaurátorská tvorba/

školiťel': prof. Boris Kvasnica, akad. mal.

školiťel'-konzultant: Ing. Karol Bayer

forma štúdia: externá

Farebná vrstva predstavuje zložitý systém vzájomne závislých štruktúr, ktorých popis vyžaduje kombináciu viacerých metód prieskumu. Väčšina je v súčasnosti pre študentov Katedry reštaurovania ako i pre širšiu reštaurátorskú obec nedostupná. Metódy obrazovej analýzy umožňujú dôslednejšie využitie informácií získavaných pri reštaurátorskom prieskume a ich ďalšiu analýzu. Umožňujú popis morfológických vlastností častíc v heterogénnych systémoch ako aj prepájanie informácií o chemických zmenách s morfológickými heterogenitami a sú veľmi vhodné na distribučnú analýzu.

Historické povrchové úpravy kamenných sôch a článkov architektúry – výskum, reštaurovanie a možnosti ich prezentácie

/špecializácia reštaurátorská tvorba/

školiťel': doc. Mgr. art. Gabriel Strassner

školiťel'-konzultant: Mgr. et Mgr.art. Barbara Hodásová, PhD.

forma štúdia: denná

Téma dizertačnej práce spočíva vo výskume zameranom na problematiku historických povrchových úprav používaných v minulosti na kameňosochárskych dielach (v kontexte stredoeurópskeho regiónu). Poznatky budú získavané z odbornej literatúry, archívnych materiálov, analýzou konkrétnych diel s využitím laboratórneho výskumu povrchových vrstiev a ďalej overované v experimentálnej časti

technologickými skúškami výstavby polychrómie. Cieľom projektu je nadobudnúť hlbšie vedomosti o historických technologických postupoch s predpokladom presnejšej identifikácie povrchových úprav uplatňujúcich sa na kameňosochárskych pamiatkach. Získané znalosti nájdu uplatnenie okrem reštaurátorského výskumu i pri reštaurátorských realizáciách, všade tam, kde v rámci zámeru vzniká požiadavka na možnosť prezentácie historických povrchových úprav.

Dizajnérske metódy a materiálno-technologické inovácie v návrhárskom procese textilu

/špecializácia dizajn/

školiťel': doc. Dipl.Des. Zuzana Šebeková, ArtD.

školiťel'-konzultant: Mgr. Mária Beňáčková Rišková

forma štúdia: denná

Inovatívne materiály a technológie v oblasti textilnej výroby so sebou prirodzene prinášajú nové funkcie a aplikácie textilu. Nové formy organizácie výroby menia doterajší charakter textilnej výroby a zároveň s procesmi digitalizácie, individualizácie a výroby na požiadanie predstavujú potenciál jej rozvoja v rámci lokálneho kreatívneho priemyslu. Zmena zaužívaných aplikačných rámcov a funkcií textilu smerom k udržateľným riešeniam je priamo podmienená zmenami v procese dizajnu. Zvolené metódy návrhárskeho procesu a prostriedky tvorby konkrétneho textilného návrhu majú potenciál priamo ovplyvniť mnohé faktory výsledného textilného materiálu (napr. jeho funkcia, aplikácia, charakter a životnosť produktu a pod.). Základný experimentálny výskum metód a prostriedkov textilného dizajnu formou medzinárodných spoluprác s výskumnými a realizačnými pracoviskami VaV (výskum a vývoj) je predpokladom generovania nového poznania pre oblasť dizajnérskeho vzdelávania smerujúceho k udržateľným a cirkulárnym textilným produktom, systémom a aplikáciám.

(De)kolonizácia: potenciálna história

Dekolonizácia, identita a výskum iného

/špecializácia výtvarné umenie/

školiťel': doc. Mgr. art. Olja Triaška Stefanović, ArtD.

školiťel'-konzultant: doc. Mgr. Daniel Grúň, PhD.

forma štúdia: denná

Dizertačná práca sa bude venovať základným východiskám kolonizácie a dekolonizácie v stredoeurópskom kontexte. Predmetom výskumu budú otázky ako a čo ak by dekolonizácia upozorňovala na nemožnosť oddelenia menšín od histórie kolonizácie. Cez historický výskum a fotografické médium sa práca bude venovať novému systému poznania a otázok identít v stredoeurópskom kontexte. Prinesie nové naratívny poznania, pochopenia a vnímania lokálnej identity skrz vzťah k cudziemu. Teoretický a vizuálny výskum "iného".